

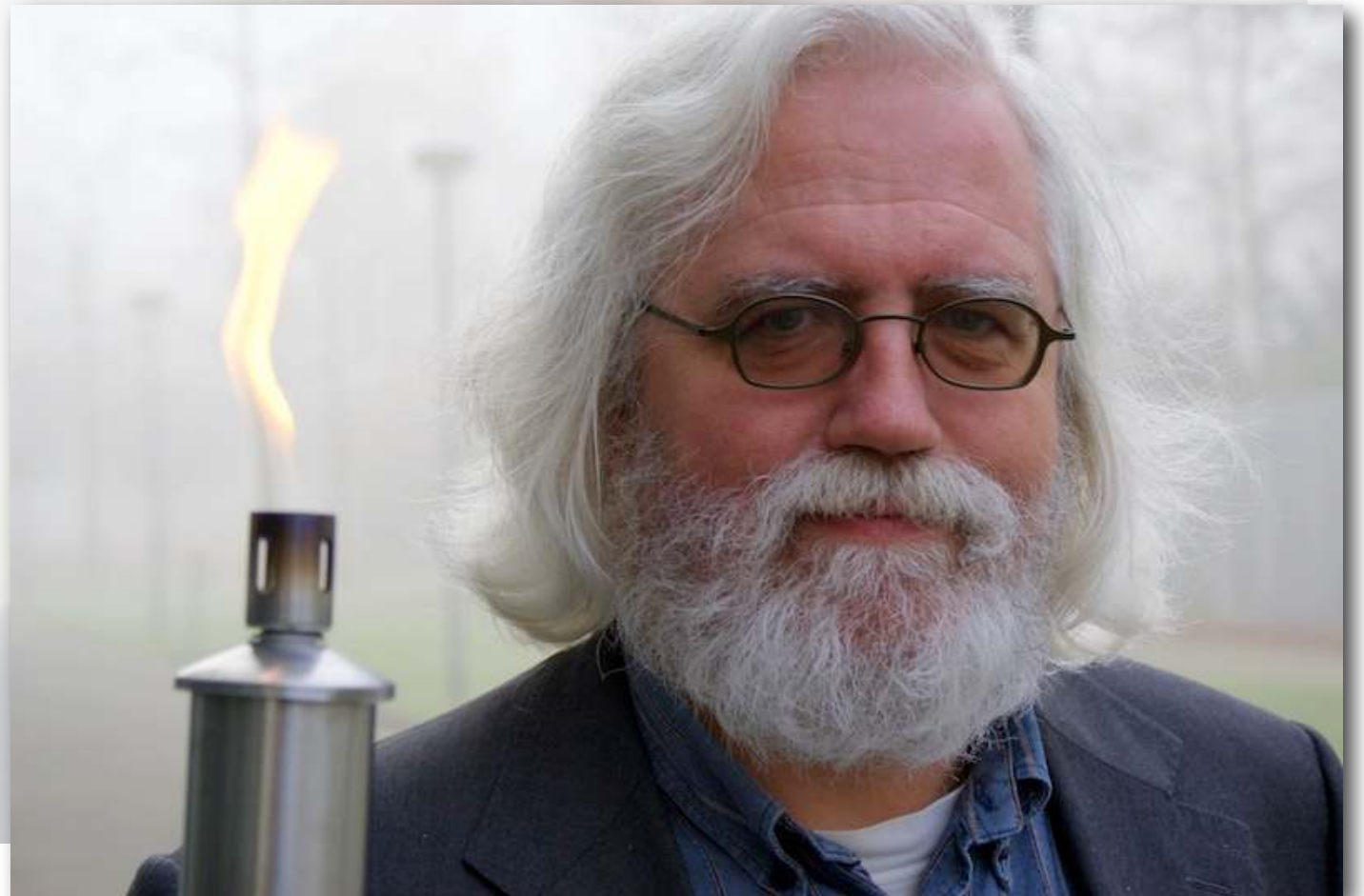
Geef het door!

Acht verhalen over dominicaanse inspiratie

Wees niet bang is een godsnaam

Erik Borgman (1957) is lekenDominicaan en hoogleraar theologie van de religie, in het bijzonder het christendom, aan de Universiteit van Tilburg.

Mijn geschiedenis en mijn identiteit als theoloog is verweven met de dominicanen. Eind jaren tachtig kon ik geen baan krijgen op de universiteit. Dat was een moment van herbezinning. Kan ik zo verder? Moet ik iets anders gaan doen? Wat is mijn bedding?

De dominicaanse lijn zat al in mijn opleiding, vanwege leermeesters als [Edward Schillebeeckx](#), Ted Schoof, Ad Willems. Hun oriëntatie op God en hun openheid voor de wereld hebben me gevormd, net als de drang om relevant en voor iedereen verstaanbaar te zijn.

De dominicanen dienden zich toen aan als mijn werkgever. Dat was het moment om me meer in deze traditie te verdiepen. Het is iets geworden dat van mij is, waar ik van ben. Eigen aan de dominicanen is dat ze intellectueel nieuwsgierig zijn, en niet op verdediging ingesteld. Ze zijn op zoek naar wat er nu echt toe doet en wat er in de toekomst mogelijk is. Ook is de binnenkerkelijke, klerikale cultuur niet overheersend: je kunt met de meeste dominicanen ook gewoon een borrel drinken.

De broeders nemen af in aantal en vitaliteit. Momenteel word ik het meest gevoed door teksten uit de traditie. De Dominicaanse Lekengemeenschap Nederland, waarvan ik een van de oprichters ben, staat nog voor veel vragen. We zijn klein en bestaan uit mensen uit het hele land, vaak met drukke bezigheden. Het werk van de broeders en zusters kunnen we niet of nauwelijks overnemen. Kerkpolitiek gesproken is het winter. Onze mogelijkheden zijn beperkt, maar we

moeten ons richten op wat ertoe doet, ook al weten we niet of dat ook toekomst heeft.

Dankzij de traditie hebben we woorden voor wat we anders niet of moeilijk kunnen zeggen. De dominicaanse levenshouding is: wees niet bang. Dat is

‘Dit is van mij, ik ben hiervan’

wat mij betreft misschien wel een godsnaam. Niet wij hoeven omhoog, maar God is altijd al bij ons, naar ons afgedaald, dichterbij dan we denken. De nadruk op de genade die ons vooruit is, dat is een echte dominicaanse trek. Binnen die genade speelt ons leven zich af, ook het falen, het tekortschieten. Ik vind dat een contrapunt in onze samenleving die voortdurend voorwaarden stelt en prestaties eist, en daarmee mensen in de tang neemt, vermorzelt zelfs.

Die boodschap moet klinken. Dat de overheersende aanpak niet werkt, kan iedereen zien. Tijd om met hernieuwd elan de fundamentele waarheid te verkondigen dat wij zijn geschapen voor de ruimte en de vrijheid. Onder ons zwakke leven is er grond die ons draagt. Dit fundamentele punt heb ik dankzij de dominicaanse traditie leren zien, en daar wil ik bij blijven.’

Zie ook: [Dominicaanse Lekengemeenschap Nederland](#)
Eriks favorieten: [Albertus de Grote](#) ('vanwege zijn tomeloze nieuwsgierigheid' en [Martin de Porres](#) ('de heilige die gewoon durfde te bezemen').

Meer weten over Erik Borgman? Wees niet bang en grasduin eens tussen alles wat hij alleen al op de site van [dominicaans Nederland](#) schreef.

Het leven geeft me wat ik nodig heb

Karin Bornhijm (1966)
is lekenDominicaan en
vrijwilliger in parochie
Het Steiger in
Rotterdam. Ze werkt als
informatiedeskundige
bij Rijkswaterstaat.

Daar zat ik dan op mijn eigen flatje, 22 jaar oud, een Amsterdamse in Rotterdam. Ik *shopte* door de stad op zoek naar een kerk, want blijkbaar trok me dat toch. Mijn moeder stierf toen ik tien jaar was en sindsdien leeft er in mij een heel sterk godsbesef – al weet ik niet goed hoe ik dat moet benoemen. Ik kwam in Het Steiger terecht, een dominicaanse parochie in het centrum van de stad, omdat ik las dat ze brieven schreven voor Amnesty. Die maken zich druk om vergeten mensen, dacht ik, ze denken op menselijke maat. In de kerk ben ik aangesproken en voor ik het wist hielp ik bij de kinderwoorddienst en zat ik in het bestuur. Ik heb wel tegengesputterd, maar uiteindelijk vond ik het fijner dan alleen kerkelijk consument zijn.

Ik weet nog dat ik met vormelingen sprak over de vraag waar ze voor kozen. Een stemmetje in mij zei: dit zijn ook jouw vragen. Dat bracht me er toe om me aan te sluiten bij de lekendominicanen. Ook met aarzelingen, want ik had in die tijd net mijn vriend ontmoet en vond het wel erg veel keuzes tegelijk. Want het betekent echt wat voor je leven, als je professe doet in de orde.

Ik heb in de DLN een groep mensen gevonden die er voor elkaar zijn, die elkaars spiegel zijn bij de vraag hoe je wilt leven. Maar het bracht me nog meer, het bleek niet iets van mij alleen te zijn. Voor de zusters en broeders ben ik echt een van hen geworden, een verwante. En voor mijn omgeving betekent het ook iets. ‘Nu weten we dat we jou vragen

kunnen stellen’, zei een collega eens.

Dan heb ik opeens een persoonlijk gesprek, omdat iemand me aanspreekt. Het is wonderlijk hoe ik prediker kan zijn bij Rijkswaterstaat.

Mijn innerlijk leven gaat wel eens ten koste van de drukte: een fulltime baan, reizen, vrijwilligerswerk. Mijn

‘Het zou best eens kunnen dat de gemeenschap meer weet dan ik op mijn eentje’

contemplatieve leven vindt vaak in de trein plaats, met een gebedenboek of een meditatie – al val ik dan ook wel eens slaap. Maar Dominicus deed dat ook, veel onderweg zijn én in gesprek zijn met God.

Dat godsbesef, ja, hoe moet ik dat nou zeggen... Het is een bijna lijfelijk ervaren van een aanwezigheid. Ik koppel dat aan God omdat ik er gedragenheid in ervaar. Ik voel me gedragen in mijn leven. Ik ben nooit bang, het leven geeft me wat ik nodig heb. Maar snappen doe ik het niet altijd, en ik roep ook wel eens: wat wil je nou van me!

Typisch dominicaans vind ik het kritische, argumentatieve denken, en niet bang zijn de discussie aan te gaan. Het moet kloppen wat je predikt. Ik kan ook erg genieten van de democratie in de orde. Dominicanen zijn gewend door te praten tot er overeenstemming is, heel zorgvuldig, tot er gestemd kan worden. Dat kan lang duren, maar daarna wordt er niet gemiesmuid en word je geacht je te voegen. Ik vind dat leerzaam: het zou best eens kunnen zijn dat de gemeenschap meer weet of het beter weet dan ik op mijn eentje. Dat is kostbaar, zeker in een tijd waarin vaak degene wint die het hardste schreeuwt.

Mijn inspirator is Dominicus zelf – en een heel aantal van zijn volgelingen die ik heb leren kennen. Ik houd van zijn pragmatisme. Hij schreef bijvoorbeeld de Regel van de orde en zei meteen daarna: “We hebben nu wel een regel, maar we zijn er geen slaaf van”.

Zie ook: [Dominicaanse Lekengemeenschap Nederland](#), parochie [Het Steiger](#) in Rotterdam, het [leven van Dominicus](#)

Ik heb mezelf kunnen delen

Regina Plat (1939) was ziekenzorgster en pastoraal werkster in een verpleeghuis. Ze is dominicanes en overste van de Dominicanessen van de H. Catharina van Siena te Voorschoten. Ze woont in Rotterdam en Voorschoten.

‘E n dan werd ik weer verliefd, en kreeg ik weer verkering, stond ik elke zondag naast het voetbalveld. Maar na een tijdje dacht ik steeds: wat heeft-ie toch een grote oren, of een gekke neus. En dan maakte ik het weer uit. En even later werd ik wéér verliefd, op een ander.

Er knaagde iets, een verlangen waar ik niet aan toe wilde geven. Nooit, nooit zou ik naar de dominicanessen gaan. Ik was bij de zusters op school geweest en werkte in hun bejaardenhuis. Maar na de zoveelste verliefdheid hield ik een novene: negen dagen bidden om erachter te komen wat ik toch moest met mijn leven. Daarna werd het mij duidelijk dat ik toch de stap naar het klooster moest wagen. Ik dacht: veertien dagen, dan is het gezeur over. Het gezeur is nooit over gegaan - en ik ben gebleven. Er moet wel zoiets zijn als roeping, anders had ik het nooit volgehouden.

Mijn ouders waren het er absoluut niet mee eens. Toen mijn vader en moeder mij naar Voorschoten brachten, zei hij tegen moeder overste: “Hier heb je mijn dochter, ze heeft eerst half Volendam aan jongens versleten, ze zal wel snel weer thuis zijn.” Moeder overste zei: “Dat zijn vaak de besten”. Nou ja, dat weet ik dan niet.

Het leven als religieus is niet altijd gemakkelijk, maar het is een goede keus geweest. Het klinkt misschien gek, maar ik had aan één man mijn liefde niet kwijt gekund. Nu heb ik mezelf met veel meer mensen kunnen delen. Het grootste gemis is dat ik nooit kinderen heb gekregen. In plaats daarvan heb ik me verbonden met een weeshuis in Brazilië. Daar wonen veel kinderen die me dierbaar zijn.

Ik houd van het leven in een gemeenschap, het samen bidden, het koorgebed en het werk: zorgen voor anderen. Ik heb in de ziekenzorg gewerkt en was vijftien jaar pastoraal werkster in een verpleeghuis. Ik heb me daar helemaal in kwijt gekund. Het was een offer voor me

‘Ik had aan één
man mijn liefde
niet kwijt gekund’

om dat werk neer te leggen, toen ik gekozen werd tot overste van de congregatie.

Toen ik intrad dacht ik dat ik het alleen voor God deed. Maar na drie dagen merkte ik dat ik mensen nodig heb. God is niet los verkrijgbaar, je kunt Hem ontmoeten in iedereen die je tegenkomt, ook bij de junkies in Rotterdam, waar ik woon met zeven medezusters. In mijn tijd als pastoraal werkster in een psychogeriatrisch verpleeghuis werkte ik bij veel bejaarde zieke mensen en sprak met hun familieleden. Ik vond het boeiend werk en vond het fijn om iets voor deze mensen te betekenen, samen met het personeel. Luisteren, praten, vieren, klinische les geven, uitvaarten verzorgen, samen bidden en schrijven. Dat laatste noem ik het “pastoraat van de pen”: ik schreef familieleden die ik had ontmoet altijd na een overlijden.

Het gaat me als religieus niet om het instituut van de kerk. Het gaat erom wat wij hier en nu doen. Ik vind dat dominicaans: durven meegroeien met de tijd, verbonden zijn met de wereld. Dominicus had dat ook en dat heeft me altijd geïnspireerd, hij ging op weg en ontmoette mensen met wie hij in gesprek kwam. Zo hoop ik ook wat te kunnen betekenen voor de mens die op mijn weg komt. Waarheid durven spreken, je stem laten horen waar het nodig is. In onze gesecculariseerde tijd betekent dat: durven uitkomen voor je religieuze leven, voor de kracht van de liefde die je krijgt en door mag geven.’

Zie ook de [dominicanessen van Voorschoten](#) en de verwante congregatie van de [dominicanessen van Neerbosch](#).

Ik gun ons wat verwarring

*Jakob van der Beek (1952),
lekendominicaan, woont in
Zwolle. Hij is actief vrijwilliger
in het Dominicanenklooster
en werkt als psychiatrisch
verpleegkundige.*

Na mijn scheiding in 1998 woonde ik op kamers in Zwolle. Ik ben van oorsprong gereformeerd, maar deed er al jaren niks aan. In mijn nieuwe situatie echter kampte ik met gevoelens van schaamte en verlatenheid. Gaandeweg raakte ik in een isolement. In de krant las ik dat er een cursus sacrale dans werd gegeven in het [Thomashuis](#). Ik schreef me in en raakte er aan de praat over de tuin. Voor ik het wist was ik als vrijwilliger de oude tuinman aan het helpen in het klooster.

Enkele maanden daarna deed ik mee met de Goede Week in 't [WasDoM](#), van woensdag tot en met zaterdag. Dat was een helende ervaring voor me. Het diepe besef dat het lijden het einde niet is gaf mijn verdriet een plek. Ik herinner me ook dat zr. [Baptiste Tuin](#) bij de viering van Aswoensdag zei: 'Het gaat vandaag ook over wat je in je leven niet haalt'. Dat trof me. Het getuigde van een mildheid die ik mezelf niet geven kon. Dat zette me op het spoor van Dominicus: zoeken naar echtheid, naar wat waar is.

Leven en werken zijn voor mij steeds meer bij elkaar gekomen. Ik meldde me een jaar na de start van de lekengemeenschap als aspirant-lid. Zr. Petra Groot vroeg me het vrijwilligerswerk te gaan coördineren in het klooster en dat vond ik mooi werk. Ik kon in een huisje naast het

klooster gaan wonen en ging steeds meer deel uitmaken van de gemeenschap. In de kerk heb ik mijn vriendin Annelies ontmoet.

Toen ik mijn professe deed als lekendominicaan heb ik me beloofd in te zetten voor een gemeenschap die mensen ontvangt zoals ze zijn. Dat is

‘De vraag waar God te vinden is maakt me op een diepere manier nieuwsgierig’

nog steeds mijn leidraad, ook al is ook hier niet alles koek en ei. Maar het gaat mij steeds opnieuw om de dominicaanse vraag waar God te vinden is. Dat maakt me op een diepere manier nieuwsgierig naar wat en wie er op mijn pad komt. Die houding is mijn basis geworden om mensen tegemoet te treden, ook in mijn werk als psychiatisch verpleegkundige. Ook mensen die psychisch ziek of beschadigd zijn, voelen het of je open staat voor hen, of dat je al een oordeel hebt. Ik word geen deel meer van hun conflicten. Ik kan naast hen staan en hen helpen zich iets veiliger te voelen. Ik vertrouw er inmiddels op dat ik de juiste woorden vind – of dat er een grap ontstaat die ruimte maakt.

In 2011 ga ik in het klooster wonen. Er komt een ruimte vrij en ik heb toestemming gekregen. Het is mooi dat dit huis bewoond blijft, ik voel me hier heel prettig, al doe ik het wel binnen mijn voorwaarden. Ik krijg een eigen unit, met keuken en douche. Van daaruit kan ik meedoen aan het gemeenschapsleven, de vaste momenten en de spontane samenkomsten.

Ons leven brengt onzekerheid met zich mee. Zelf zak ik ook wel eens weg, ik heb niet altijd vaste grond onder de voeten, maar ik kom er altijd weer uit. Vaak met behulp van teksten die ik door de jaren heen verzameld heb. Ik gun onze samenleving ook wel wat verwarring. Dat zeker weten hoe alles zit, daar worden we krampachtig van.’

Zie ook: [Dominicanenklooster Zwolle](#), [Dominicaanse Lekengemeenschap Nederland](#)

Consequent zijn, niet rechtlijnig

Delia Brugts (1942) is
dominicanes van Bethanië.
Ze werkte als
verpleegkundige en
pastoraal werkster. Ze
woont in Delft.

In Afrika is het gebeurd. Ik was verpleegkundige en werd uitgezonden naar Zambia, waar ik op een katholieke missiepost terechtkwam. Ik was gereformeerd opgevoed en had nogal wat vooroordelen tegen katholieken, maar ik voelde me er echt thuis. Vooral de dominicanessen spraken me aan, omdat ze heel open en heel consequent waren. Ze moedigden jonge vrouwen die wilde intreden aan om eerst hun school af te maken en een vak te leren. Langzaam maar zeker en heel gedegen droegen de Europese zusters hun werk over aan goed opgeleide Zambiaanse vrouwen.

Een nadeel was wel dat ze mij niet wilden hebben! Ik moest maar in Nederland gaan zoeken. Dus daar stond ik: 35 jaar oud, op een kruispunt in mijn leven. Ik hield van mijn werk, maar carrière maken en geld verdienen deed me niets, en met relaties was het nooit echt gelukt.

Het idee om met anderen samen te leven en te werken trok me aan. Dat had me namelijk getroffen in de figuur van Dominicus: het gaat om verkondiging in woord én daad. Niet preken vanuit de hoogte, maar bij de mensen leven, in alle eenvoud.

Ik bezocht verschillende congregaties van dominicanessen, maar die van Bethanië zeiden gewoon: kom maar een tijdje met ons mee leven. Dat heb ik gedaan en ik ben er gebleven.

Na het eerste gevoel van thuiskomen raakte ik toch onbevredigd. De congregatie had veel oude zusters die zorg nodig hadden, maar na twee jaar wilde ik ook graag jongere mensen ontmoeten en meer de diepte in. Ik was voor het element van verkondiging gekomen, maar bevond me in een cultuur van doeners. Gelukkig heb ik de kans gekregen theologie te studeren.

Niet preken
vanuit de hoogte,
maar bij de
mensen leven, in
alle eenvoud.

Daarna heb ik twintig jaar heel prettig gewerkt als catecheet en als pastoraal werkster in Vianen en omstreken.

Consequent zijn, misschien is dat ook wel iets gereformeeds in mij. Het betekent voor mij geen rechtlijnigheid, wel dat ik zeg wat ik bedoel en doe wat ik zeg. Het valt me op dat jonge mensen van nu daar behoefte aan hebben.

De kern van religieus zijn is dat ik me toevertrouw aan een gemeenschap en de structuur van het gebedsleven. Dat is niet altijd heel verheven hoor, maar soms gebeurt er iets of zingen we iets dat me raakt. Dan weet ik even heel sterk: hier leef ik uit, dit is mijn bron. Voor mij heeft dat te maken met Gods liefde en barmhartigheid. Dat Hij er is, dat Hij ons draagt, zelfs of juist als we het moeilijk hebben.

Na mijn pensionering zijn we in 2008 met vier zusters een nieuw huis begonnen, midden in Delft. We kunnen niet meer zo veel meer doen, maar we kunnen er wel zijn. We willen spiritueel zijn als het kan en praktisch als het moet – al gaan we niet meer lopen redderen. Inmiddels is er een verbazend grote groep mensen die hier wekelijks komt bidden en koffie drinken. Mensen van allerlei leeftijden, op zoek naar de zin van hun leven, naar wat gezamenlijkheid en wat gezelligheid. Daarnaast bezoeken we zieken en praten we met mensen over geloof. Meer is het niet – en toch is dat best veel!

Zie ook het [Dominicushuis in Delft](#) en de website van de [dominicanessen van Bethanië](#).

Aarde om in te groeien

*Roy Clermons (1974),
lekendominicaan, woont
in Eindhoven en is
geestelijk verzorger in een
psychiatrisch ziekenhuis.*

Ik werkte als muziektherapeut in een verpleeghuis. Een mooi vak, maar erg specifiek. Ik deelde mijn kantoor met de geestelijk verzorger van het huis. In gesprek met hem groeide het verlangen om breder te gaan kijken: naar de hele mens. Dat bracht me ertoe theologie te studeren: eerst op de Fontys hogeschool, daarna een master zorg, ethiek en beleid aan de toenmalige Theologische Faculteit Tilburg.

Inmiddels ben ik geestelijk verzorger in de psychiatrische instelling De Grote Beek in Eindhoven. Ik werk er samen met mensen uit verschillende tradities, maar ik doe het zonder kerkelijke zending. Voor mijzelf klopte dat niet, want ik heb niet het gevoel dat ik daar namens mezelf sta. Vandaar dat ik op zoek ging naar een spirituele bedding, een gemeenschap waarin ik mijn werk verankeren kan.

Een norbertijn, een goede vriend van me, gaf me ooit de preken van Meister Eckhart te lezen: een dominicaan. Zijn preken zijn zeven eeuwen oud, maar nog steeds actueel. Wat me fascineert is zijn kijk op God, die hij elke avond bad om hem van God te verlossen. Geloof is dus voortdurend zoeken, steeds voorbij de beelden gaan van God. Het zoeken *zelf* is waarheid. Als je iets aanneemt als definitief waar, dan gaan er veel deuren dicht. Voor jezelf, maar ook in contact met anderen en in contact met God.

In de zomer van 2007 gaven de Nederlandse dominicanen het boekje [Kerk en Ambt](#) uit. Ik kreeg kippenvel toen ik het las: eindelijk leerde ik een groep mensen kennen die, goed onderbouwd, naar een andere richting zochten, naar toekomst. Ik vroeg informatie op bij de

lekendominicanen en dat beviel me. Dominicaans zijn is zoeken naar waarachtig leven, dat bleef me bij. Langzaam ben ik deze gemeenschap ingegroeid. In oktober 2010 deed ik mijn eerste, tijdelijke professie.

‘Ik ben
juist vrijer
geworden’

Dat was een warm bad, van aandacht en ook van vrolijkheid. Als ik nu voorga draag ik mijn dominicaanse kruisje en mijn shawl. Dat is nog praktisch ook, want ik maak stevast muziek en dan zit een gebedsmantel snel in de weg. En het is helemaal mooi dat de VGVZ, de beroepsvereniging van geestelijk verzorgers dit ook erkent als een zending.

De vorming tot lid van de Dominicaanse Lekengemeenschap ging me niet gemakkelijk af in het begin. Ik was bang dat ik, die altijd individueel had gezocht, me nu moest voegen en schikken. Ik wilde mijn vrijheid niet inleveren. Bij een bijeenkomst vertelde zr. Baptiste Tuin eens over haar noviciaat. Hoe ze als jonge vrouw twijfels had over haar roeping en tegen haar begeleidster zei: “Ik weet niet of dit iets voor me is. Ik geloof niet zoals zuster A en ik doe niet als zuster B.” Haar novicemeester gaf haar een antwoord dat ook mij goed deed: “We hebben al een zuster A en een zuster B. Wees jij maar gewoon jezelf.”

Ik heb geen vrijheid ingeleverd, ik ben juist vrijer geworden. Ik ervaar de dominicaanse traditie als aarde waarin ik kan groeien, op mijn manier. Ik voel me gevoed in mijn persoonlijk leven en in mijn werk. Daarin ervaar ik dat ik, door anderen in hun waardigheid als mens aan te spreken, ook dichterbij mijn eigen waardigheid kom. Ik word er een beter mens van.’

Zie ook: [Dominicaanse Lekengemeenschap Nederland](#)

Roys favoriet: [Meister Eckhart](#)

Verkondiging is tot leven wekken

Wijbe Fransen (1938) is dominicaan. Hij woont sinds 2009 in Zwolle en was 44 jaar pastoor, ziekenpastor en vormingswerker op de Antillen, met name op Aruba.

Een Fries ben ik, nog steeds, maar dan een met 44 jaar ervaring op de Antillen. Toen ik tien was en opgroeide in Leeuwarden, kende ik een dominicaan die naar Afrika vertrok. “Kennen de mensen daar Jezus niet?”, zei ik verbaasd. En ik dacht: wat hij gaat doen wil ik ook!

Die pater, Lansens heette hij, was een held van me. Toen ik in 1945 Eerste Communie deed, gaf hij me mijn enige cadeautje: een boekje dat hij zelf in elkaar had geplakt. Verder was er niets te krijgen. Ik heb meer van zulke levende voorbeelden gehad, zoals Bernardinus van Baars, George Lensen en Niek Erkamp: dominicanen bij wie ik als jonge priester op de Antillen terecht kwam. Oprechte mannen waren het: dichtbij de mensen, geen sacristiepriesters.

Na mijn vorming als dominicaan ging ik naar de missie, zij het niet naar Afrika. Op 27 augustus 1965 kwam ik aan op Curaçao. Ik was 27 jaar en bruiste van de energie. We leefden in de lenteroes van het Tweede Vaticaans Concilie, van alles wat er in de kerk in beweging was gekomen.

Maar de cultuur waarin ik terecht kwam was devotieel en klerikaal. Mensen spraken me aan met: “Meneer pastoor, word niet boos als ik wat vraag”. En dat werd ik dan wel. Die onderdanigheid, daar kon ik niet tegen. Het klopte ook niet, want de kerk draait niet om de priester, maar om het volk van God. Daar was ik door gegrepen.

Er was niks op de Antillen, niet eens een Bijbel in het Papiaments, de taal van het volk. Ik ben die taal gaan leren en werd er vaardig in. Gaandeweg kreeg ik die taal zelfs lief.

Ik weet nog hoe eng ik het vond om voor het eerst in het Papiaments te preken. Maar het is belangrijk dat mensen hun geloof kunnen beleven in de taal van hun hart. Dus heb ik me ingespannen om steeds meer van de Bijbel vertaald te krijgen. Uiteindelijk is in 1997 een volledige oecumenische Bijbel

Er is honger naar
contact met de Heer,
naar diep geluk.

in de volkstaal verschenen. En nu, terug in Nederland, in het klooster van Zwolle, werk ik nog mee aan een studie-editie.

Ik ben pastoor geweest en ziekenpastor, maar mijn mooiste jaren had ik negentien jaar lang in het pastoraal centrum in Santa Cruz, op Aruba. We ontvingen er groepen voor verdieping van geloof en relaties. We maakten er cursussen voor verloofden en jonggehuwden om elkaar beter te leren kennen, en zo iets te doen aan de vele scheidingen. Wij deden daaraan mee als ‘oudste broer’: wel getuigend, maar geen eenrichtingsverkeer.

Ik heb er zoveel mensen zien opbloeien, smaak zien krijgen voor de Schrift, elkaar tot steun zien worden. Vaak was het ook heel vrolijk: dansend en zingend. Dat is voor mij verkondiging: mensen op adem laten komen, samen tot leven laten komen en daarin Gods inspirerende liefde ervaren. Er is honger bij mensen – ook bij mezelf – naar contact met de Heer, naar echt contact met anderen, naar diep geluk.

Pijnlijke ervaringen zijn er ook. Het tekort aan opvolgers doet me zeer, en dat God in onze cultuur zo op afstand is komen staan dat Christus uit zicht raakt. Voor mij is Hij zo levend, degene die God juist dichtbij bracht. Ik vind dat we veel meer moeten bidden, ons hart openen voor Hem en vragen om nieuwe broeders, zusters en lekendominicanen. Want ik weet zeker dat er veel mensen verlangen naar verbondenheid en inspiratie.’

Zie ook: de [dominicanen op de Antillen](#) en het [klooster in Zwolle](#).

Menswording, je leven lang

Margo Verspeek (1937) is dominicanes van de heilige Catharina van Siëna van King William's Town, Zuid-Afrika. Ze werkte als hoofd van een zorginstelling voor gehandicapte kinderen, als pastoraal werkster en internationaal bestuurder van haar congregatie. Ze woont in de Albertushof in Venlo.

‘Onze congregatie heeft een bijzondere geschiedenis. We zijn in 1877 gesticht in Zuid-Afrika, door een Duitse missiebisshop die zusters uit Augsburg uitnodigde. Dat gebeurde in King William’s Town, zodat we ook wel Kingsisters worden genoemd. De congregatie groeide snel en daaruit ontstonden 3 andere congregaties. In ons werk hebben wij ons meestal gericht op onderwijs en zorg, maar ook op andere taken die op ons pad komen in de landen waar we actief zijn.

De zusters kwamen in Nederland in 1939, in Venlo, op de vlucht voor de Kulturkampf van nazi-Duitsland. Dat werd een moeilijke tijd. Ze werden als Duitsers natuurlijk gewantrouwd, maar hun huis stond open voor onderduikers en evacués. Dat was gevaarlijk, maar het leverde na de oorlog veel goodwill op bij de bevolking. We begonnen hier op de Albertushof, toen een boerderij en inmiddels een oase in het opgerukte industriegebied van Venlo. We hebben hier lange tijd een dagverblijf gehad voor medisch-sociaal bedreigde kinderen en voor verstandelijk gehandicapte kinderen.

Toen ik intradkoos ik voor de missie, maar ik was hier in Venlo nodig. Na zeventien jaar als hoofd van het dagverblijf wilde ik graag wat anders gaan doen. Begin jaren tachtig mocht ik theologie gaan studeren. Daarna heb ik dertien jaar in een parochie gewerkt. Vervolgens ben ik zes jaar lid van het hoofdbestuur geweest van de congregatie, een tijd waarin ik veel reisde en kennismaakte met andere culturen. Ik waardeerde de verschillen maar herkende ook eenzelfde oriëntatie. Dat komt tot uitdrukking in onze akten waar staat dat we ons richten op de realiteit, vanuit onze roeping en met hoop voor de toekomst.

In Zuid-Afrika functioneerde onze congregatie lange tijd binnen het systeem van Apartheid. We hadden aparte scholen voor blanken, zwarten en kleurlingen. Maar in de jaren zestig begon de bewustwording met vragen als: klopt dit wel? En waar leidt dit

‘Dit ideaal is zo diep,
zo groots, omdat het
wortelt in God’

toe? Door het contact met zwarte zusters vielen velen de schellen van de ogen. Ze zijn in habijt mee gaan demonstreren en hebben zich ingespannen voor de ommekeer. Inmiddels hebben de zusters daar de meeste van hun scholen en huizen ook overgedragen aan leken. Ze werken nu vooral voor dak- en thuislozen en voor aidspatiënten.

Voor mijzelf is het goed geweest dat ik van baan kon veranderen en mocht studeren. Dat gaf me nieuwe energie in een periode waarin ik het zelf niet goed meer wist. Het was een Paaservaring, net als later het einde van de Apartheid dat was: er is duisternis, maar er zal licht komen, leven.

Mij gaat het erom steeds op zoek te blijven. Waar gaat het nou om in dit leven? Hoe word je weer mens? Want menswording, zoals God in Jezus mens is geworden, dat is een proces. Het is wording, een leven lang.

Als congregatie in Nederland staan wij nu, met elf leden, voor het einde. We hebben nog veel energie en doen van alles, maar voor ons houdt het eens op. Dat levert een spirituele vraag op: hoe kun je sterven ten leven? We vertrouwen erop dat wat wij gedaan hebben vrucht zal dragen, al weten we niet hoe. Maar ik geloof nooit dat er een einde komt aan het kloosterleven: mensen die hun leven willen delen om meer tot leven te komen. Dat ideaal is zo diep, zo groots, omdat het wortelt in God die elk moment nieuw is.’

Zie ook: de [geschiedenis van de ‘Kingsisters’](#).

[Dominicus de Guzman](#) (1170-1221) stichtte de orde der predikers (*ordo praedicatorum*), ook wel dominicanen genoemd. Hij liet de leden van zijn bedelorde niet in afgelegen abdijen of bisschoppelijke paleizen wonen, maar in evangelische armoede tussen de mensen.

De dominicanen richtten zich sindsdien sterk op studie en verkondiging in de steden.

In de Middeleeuwen ontstond de woordspeling dat zij *domini canes* waren, honden van de Heer. Al was dat lang niet altijd vleidend bedoeld, Dominicus wordt nog steeds afgebeeld met een hond aan zijn voeten.

Het dier heeft vaak een fakkel in de bek, een verwijzing naar waarheid (de wapenspreuk van de dominicanen) die licht en warmte brengt.

De Nederlandse dominicaanse familie bestaat uit verschillende geledingen:

[Broeders dominicanen](#)

[Monialen Dominicanessen van Mariadal](#)

[Dominicanessen van Voorschoten](#)

[Dominicanessen van Neerbosch](#)

[Dominicanessen van Bethanië](#)

[Zusters van Bethlehem](#)

[Dominicanessen van King William's Town, Zuid-Afrika](#)

[Dominicanessen van het St.Catharina-Apostolaat](#)

[Dominicaanse Lekengemeenschap Nederland](#)

Er zijn diverse dominicaanse [parochies](#) en [studiecentra](#), zoals de Dominicanenkloosters van [Huissen](#) en van [Zwolle](#), het Dominicaans Studiecentrum [DSTS](#), de [Kloostertuin](#) in Rotterdam en het [Plein van Siena](#) in Amsterdam.

Stuur een e-mail als u de nieuwsbrief van de website van de dominicaanse familie wilt ontvangen: info@dominicanen.nl

Dit is een uitgave van de dominicaanse familie
in Nederland *

**Dit digitale boekje is bedoeld om door te sturen
aan wie u wilt. *Geef het door!***

Zie ook www.dominicanen.nl

e-mail: info@dominicanen.nl

Dit adres kunt u ook gebruiken als u een van de geïnterviewden
wilt schrijven.

Met dank aan:

Erik Borgman, Karin Bornhijm, Wijbe Fransen, Jakob van der Beek,
Delia Brugts, Roy Clermons, Regina Plat en Margo Verspeek
voor hun medewerking, Ruben Broers voor zijn fotografische hulp
en Gerard van Etten voor de organisatorische bijstand.

* Mede mogelijk gemaakt door het bestuur van het opgeheven tijdschrift
Dominicaans Perspectief

*Tekst, beeld, vormgeving
en fakkelvervoer:*
[Arjan Broers](mailto:Arjan.Broers)